

Ajdovška jama nad Globodolom

Jože Tomšič

Nadaljevanje v Ajdovski jami

Ajdovška jama, imenovana tudi Ajdovska jama, je jama, v kateri smo »vajenci letnik 2002« pod mentorstvom izkušenih jamarjev spoznavali jamarstvo. Jama, pravzaprav brezno, leži nad Globodolskim poljem, med Malim vrhom in vasjo Ajdovec, po kateri je brezno tudi dobilo ime. Vhod v jamo je od ceste oddaljen okoli 200 metrov. Odpira se pod manjšim bregom in je elipsaste oblike.

Za jamo smo slišali od domačinov, ki so vedeli povedati, da je globoka vsaj 50 metrov, služila pa naj bi tudi za medvojne likvidacije. Pred obiskom smo v klubskem katastru ugotovili, da je jama registrirana pod katastrsko številko 1056. Leta 1954 jo je raziskal Marjan Richter iz DZRJ Ljubljana v spremstvu domačina Jožeta Jelenca. Priložena je skica dostopa in načrt 28 metrov globokega brezna.

Ogled jame, 22. maj 2002

Zgodbe o jami in želja po ogledu novih jam so bile razlog, da sva se s Filipom Avbarjem odpravila v jamo. Filip je poznal vhod, zato z iskanjem nisva imela težav. Za dostop sva izbrala spodnjo cesto in po prelevitvi v jamarja sva se zagrizla v hrib. Na drevo nad vhodom sva pritrčila vrv in se spustila v jamo. Hotela sva si predvsem ogledati jamo, zato nisem naredil dodatnega pritrdišča do dna brezna. Pri spustu sem opazoval razpoko v steni, za katero bi lahko bilo nadaljevanje. Sige po stenah ni bilo opaziti, zato pa je bila na posameznih mestih kamnina mokra in blatna. Dobrih 6 metrov nad dnom sem v steni opazil manjšo luknjo v razpoki. Je to nadaljevanje? Pohitel sem do dna in počakal Filipa. Ogledala sva si poševno dno, pokrito z blatom, s kamenjem in kosi lesa in preverila možnosti nadaljevanja.

Filipu sem povedal za obetavno poko v steni. Domenila sva se, da splezam do nje, Filip pa je nadaljeval z iskanjem na dnu. Vzel sem dodatno opremljevalno vrv in se dvignil proti vrhu. Pri prečenju do poke sem si pomagal s krepeljcem in karabini, in izvedel svoje prvo pravo opremljanje. Z muko mi je uspelo priti do poke, a ker se nisem dobro prijel, sem odletel nazaj. Občutil sem trdoto stene in guganje. Ko sem ponovno dosegel odprtino, sem se dobro vpel. Od blizu sem si ogledal poko in prostor za njo. Piha! Zagledal sem nov, neznan del, dvorana, kamin?

S Filipom sva se odločila, da opremiva jamo za naslednjo ekskurzijo. Nad odprtino sva pritrčila svedrovec in vpela vrv. S kladivom sem skušal razširiti odprtino, vendar ni šlo.

Stena je bila kompaktna, potreben bo vrtnik Roby, špica, močnejše kladivo, predvsem pa izkušnje jamarskih kolegov. Spustil sem se do Filipa, ki mi je pokazal, kaj je medtem izkopal. Ker sva bila brez primerne opreme, sva jamo zapustila in se dogovorila za naslednjo akcijo.

Andrej Gašperič: Širjenje poka, 26. maj 2002

Že ob 6. zjutraj sva se z Jožetom Tomšičem kljub dežju družno odpeljala do jame. Kmalu za nama je prisopihal še Filip Avbar. Opremil sem smer in po Jožetovih navodilih poiskal možno nadaljevanje. Ustavil sem se malo nad dnom in zagledal kakih 5 metrov vstran opremljeno pritrdišče, pod njim pa majhno luknjo. Skobacal sem se do pritrdišča, priključil opremljevalno vrv nanj in se spustil do dna. Za menoj je prifrčal tudi Jože. Ostal je na pritrdišču nad luknjo in začel z vrtnikom širiti luknjo. Med tem sem pregledoval dno, pridružil pa se mi je še Filip. Pokazal mi je, kje je kopal v prejšnji akciji. Mesto kopanja sva poglobila še za meter. Našel sem nekaj medeničnih kosti in vretenc. Najprej sva mislila, da

so človeške, a sva na koncu ugotovila, da niso.

Z Jožetom sva se nato zamenjala. V steno sem zavrtal nekaj lukenj in nato s špico in kladivom začel lomiti skalo. Nabijal sem po špici, ki je počasi a vztrajno širila luknjo. Po kaki uri je bilo že toliko prostora, da se je dalo skozi. Pogledal sem skozi linico in zagledal manjši prostor. Pričakoval sem brezno, zato sem bil razočaran. No, kar je, je. Zlezal sem vanj in pred seboj zagledal naslednjo ožino. Bila je zametana s kamenjem zalitim s sigo, naprej se je nadaljevala v poko, navzdol pa se je počasi širila. Za mano sta prilezla Jože in Filip. V nadaljevanju smo poslušali padanje kamna in ocenili globino na kakih 5 do 10 metrov. Nadaljeval sem s širjenjem, asistenta pa sta mi podajala orodje. Vrtal sem v steno, tolkel po špici, pa spet vrtal, pa spet mlatil z macolo, ni bilo, kar ne bi poskusil. Potem sem poskusil zlesti skozi. Ker me je tiščalo, sem se vrnil in popravil robove. Spet sem probal in nato še malo razširil. Spet sem uporabil vrtnik, vrtal, štemal, razbijal z macolo, in postal sem že kar malo zdelan. Asistenta sta

Andrej v Kostanjeviški jami.

Foto: Marko Pršina

se ogibala fizičnega napora, češ, naj to opravi »stručko«. Današnja mladina samo čaka, da jim vse prineseš k riti (malo heca ne škodi). Priznam, da mi ni bilo težko mlatiti z macolo, ker je tudi mene zelo peklo, kaj je naprej. Po kaki uri sem se zrinil skozi in prišel v manjše brezno, dimenzij 1,5 metra in globine kakih 7 metrov. Dno je bilo čisto zabito, ob strani pa je bilo videti manjši rov. Malo sem poškilil vanj in ugotovil, da je na drugi strani manjši prostor založen s podornim kamenjem. Spet bi bilo treba pljuniti v roke, vendar je bilo za tisti dan dovolj.

Jože Avbar in Jože Tomšič: Iskanje nadaljevanj v novem delu, 16. junij 2002

Sodelovali še: Tomaž Smolič, Matjaž Povše, Jože Ravbar

Jože Avbar: Vrvi smo imeli v jami že od prejšnje akcije. Po vrvi smo hitro splezali do »okna« ter dalje v vzporedno brezno. Jože je šel širit ožino v kamin, jaz pa ožino na dnu vhodnega brezna. Začel sem odmetavati kamen na zahodni strani dna brezna. Razširil sem tudi vhod v nadaljevanje toliko, da sem brez težav zlezal vanj. Ugotovil sem, da je zadaj ozek kaminček, ki se dviga dober meter, brezno pa se vsaj toliko spušča. Pomagat mi je prišel še Matjaž, Tomaž pa je podajal opremo. Odvalila sva nekaj večjih kamnov in ugotovila, da je nadaljevanje dokaj ozko.

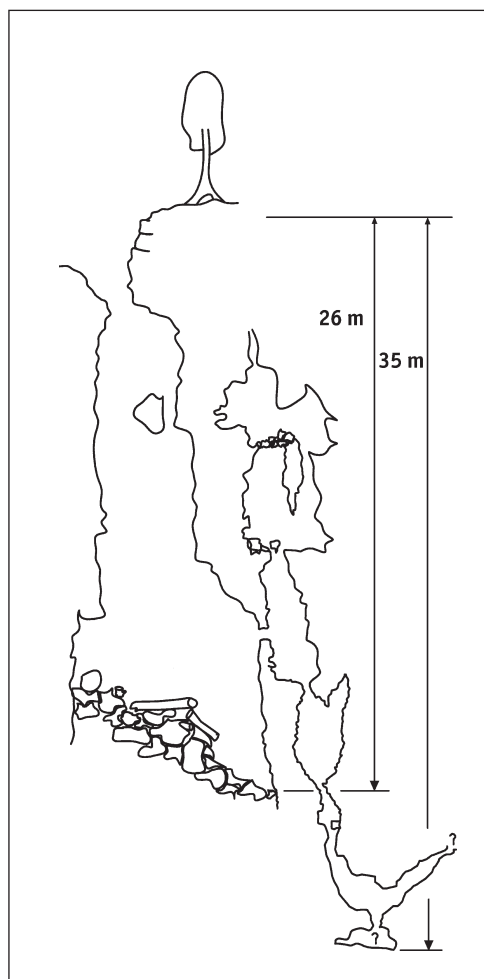
Jože Tomšič: Takoj po spustu v novi del sem pričel širiti ožine v kaminu. Delo je potekalo počasi, ker sem bil nad dnom brezna, kjer je bila druga ekipa, s sabo pa tudi nisem imel zadosti opreme. Ko sem prebil ožino, se je nad mano odprl še en kamin in nad njim še eden. Na začetku tretjega kamina je bilo manjše jezerce premera 50 cm. V njem so bile jamske postranice, na stenah pa mokrice, ki te s svojo belo barvo prisilijo, da jih občuduješ. Nad prvim kaminom je bil tudi manjši rov, ki se je po nekaj metrih zaprl s kamenjem, v rovu pa je bilo veliko polžjih hišic. Kamine sta nato preplezala še Tomaž in Matjaž.

Jože Avbar in Jože Tomšič: Poizkus preboja ožine, 30. junij 2002

Sodelovali še: Tomaž Smolič, Filip Avbar, Matej Ajdič

Ker nas je bilo pet, smo sklenili, da se razdelimo v dve skupini. Filip in Tomaž sta odšla širit vhod polšine, oddaljene dobrih petsto metrov, z Jožetom in Matejem pa smo se podali v Ajdovško jamo. Splezali smo do dna vzporednega brezna in začeli z delom. Ker so ožino zapolnjevale dokaj velike skale, sva uporabila vrtalnik. Bilo je čutiti prepih, zato njegova uporaba ni bila nevarna. Medtem sta se nam pridružila še Filip in Tomaž. Pri širjenju vhoda v polšno jima je padlo kladivo v jamo. Filip je začel z merjenjem jame, pri čemer mu je pomagal Matej.

Tomaž se je spustil do naju in nama pomagal pri širjenju. Ker je bilo spodaj za tri premalo prostora, sem splezal do »podesta«, kjer je bil Matej, in nato še po kaminu do vrha vzporednega brezna. To je bil moj prvi

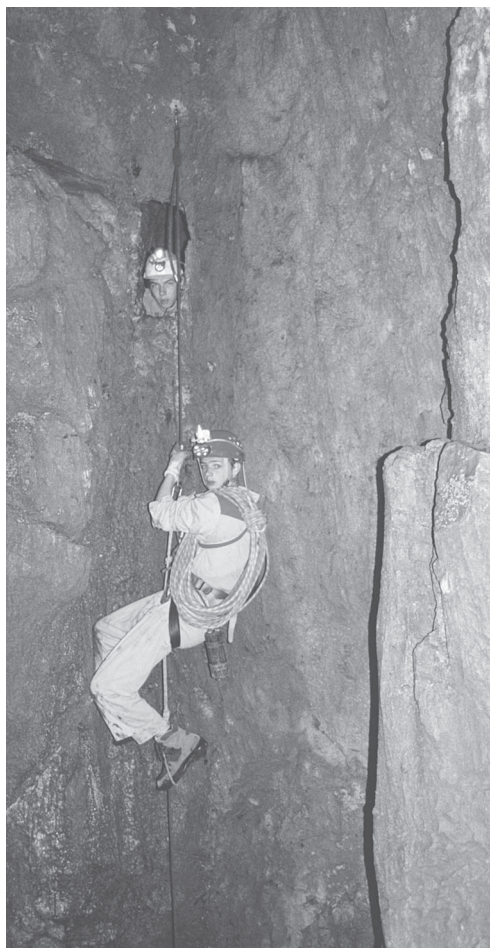
kamin, ki sem ga preplezal. Za prvič mi je šlo kar dobro. Vrnil sem se nepoškodovan pa tudi obleke nisem raztrgal, čeprav sem se neštetokrat zapel ob steno. Imel sem namreč navaden delavski kombenzon, ki se je zapel v vsak oster rob.

Med tem je Filip izmeril vzporedno brezno, Jožetu in Tomažu pa je uspelo prebiti ožino na dnu. Vendar, glej ga zlomka, pol metra za njo je bila že druga, na katero je padel »večji« kamen. Odločili smo se, da bomo s širjenjem nadaljevali drugič. Jamo smo pustili opremljeno. Ker je bila ura okoli pol treh popoldan, smo se odločili, da razširimo še vhod v polšno. Na vhodu smo z vrtalnikom naredili več izvrtin, nato pa smo s špico lomili kamen. Bili smo toliko uspešni, da se je lahko Filip prerinil skozi ožino in se po vrvi spustil po kladivo.

Jože Avbar: Širitev ožine na dnu brezna, 7. julij 2002

Sodelovali še: Tomaž Smolič, Jože Tomšič, Filip Avbar, Andrej Gašperič

Jože Avbar: Nadaljevali smo na dnu vzporednega brezna. Na dno sta se najprej spustila Andrej in Jože Tomšič, s Tomažem pa sva opremila vzporedno brezno. Andrej in Jože sta

Vhod v nadaljevanje. Foto: Jože Avbar

uspela spodaj prebiti ožino, tako da smo lahko prišli nekje 2,5 metra nižje, kjer se je brezno razširilo proti jugozahodu. Od tu je peljal rov navzgor pod kotom 45° proti zahodu. Dolg je bil okoli 3 metre. Na vrhu je zavil proti jugu in se zožil. Verjetnost nadaljevanja je bila majhna, osnovno brezno pa se je nadaljevalo tudi navzdol. Kamen je padel 2 metra globoko. Ker je bila ožina ozka in dolga, smo sklenili, da z delom ni smiselno nadaljevati. Pospravili smo opremo in jo spravili do podesta. Odločili smo se, da jamo razopremimo. Ta naloga je čakala mene. To je bilo moje prvo razopremljanje prečnice. Ker stena ni bila pregladka, ni bilo pretežko. Kljub vsemu pa sem bil vesel, ko sem se priplazil do mesta pod pritrdiščem. Akcijo smo končali ob pol drugi uri zjutraj.

Andrej Gašperič: Preden smo šli v jamo, smo razširili še vhod v bližnjo polšno. Enkrat smo slikali in slika je uspela s prve. Potrebno jo bo še malo izostriti, pa bo. Filip jo je nato mahnil ljubici v vas, mi pa v jok in na dno Ajdovske jame. Malo smo vrtali, štemali in na koncu zabelili še z ocvirkom (fleš). Akcija je uspela, luknja se je povečala, pa ne daleč, zopet nekaj kamnov, ki so nam stali na poti. Vendar nam tudi to ni preprečilo nadaljevanja. Na koncu je bila manjša dvoranica in vsega skupaj je bilo zares konec.